

ХРОНИКИ

ЕДНО НЕЗАБРАВИМО ПЪТЕШЕСТВИЕ НА ДУХА. ПО СЛЕДИТЕ НА БЪЛГАРСКОТО...

ДВАНАДЕСЕТА НАУЧНА ЕКСПЕДИЦИЯ
НА СТУДЕНТИ ОТ СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

За дванадесета поредна година студенти българисти от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, водени от своите преподаватели д-р Владислав Миланов и д-р Венета Савова от Факултета по славянски филологии, посетиха свети и светли български места, за да се потопят в атмосферата на родното, да изживеят по неповторим начин магията на словото, да се докоснат до бита и душевността на онези български градове и селца, които са писали с кръв съвременната ни история.

Равносметката. За изминалите дванадесет научни експедиции сме посетили над 40 градове и села, свързани с историята, езика, Възраждането и духа български. Участваха повече от 500 студенти, част от които продължават своето научно развитие и вече работят в Университета. През годините посетихме Жеравна, Котел, Медвен, Елена, Трявна, Копривщица, Карлово и Калофер, Търново и Пловдив, Златоград и Мугла, Бачково и Сопот; стигнахме до Струмица и Охрид; преклонихме глава и запалихме свещ в най-светите български храмове – от Рилския манастир до Рожен; Дряновския, Троянския и Бачковския манастир, десетки храмове, съхранили българската вяра и българския дух. От пътуванията ни се родиха десетки текстове на съпреживяното, а Единадесетата научна експедиция е документирана във филм.

Действителността сега. За всички нас е ясно, че младите хора, които се обучават в СУ „Св. Климент Охридски“, желаят, търсят и чакат тези пътувания. Така, както са ги чакали техните учители, които до ден днешен не забравят научните експедиции, не забравят кръжоците, прераснали в школи, помнят словото, помнят пътя – дългия път към себеизрастването и себедоказването. Ние пък знаем, че аудиторите са неделима част от контактите ни с нашите студенти, но разбираме, че трябва заедно да изживеем големите истини за езика и за литературата на „терен“.

Водени от тази идея, за няколко дена – от 28 до 30 март 2015, продължихме традицията с наши студенти от специалността „Българска филология“. 40

студенти от първи до четвърти курс имаха възможността да изживеят по свой начин поредното пътуване, поредното разтърсване на духа и търсене на корените.

Още през първия ден имахме възможността да посетим Пирдоп, да разгледаме къщата музей на Тодор Влайков и да научим повече за личността и делото му. Говорихме надълго и нашироко за спецификата на Пирдопския диалект и на диалекта на Златица. Направихме ценни записи, които предстои да коментираме и да анализираме. Преклонихме се пред чудотворната икона в Бачковския манастир и изслушахме беседата на д-р Венета Савова за чудесата на Пресвета Богородица. В Панагюрище посетихме музея на Райна Княгиня, както и Музея на панагюрското златно съкровище. Успяхме да запишем и диалектна реч от близките села. В Асеновград пристигнахме късния следобед, посетихме храма „Свето Благовещение“ (Рибната църква), където присъствахме на Богородичния акатист, а по-късно имахме уникалната възможност да се включим в църковния ритуал в храма „Свето Успение Богородично – Златна ябълка“, отслужен от трима архиереи, начело с Пловдивския митрополит Николай.

Вторият ден започна с посещение в ПУ „Паисий Хилендарски“. Домакините от Лингвистичния клуб „Проф. Борис Симеонов“ ни посрещнаха изключително топло и сърдечно, като представиха дейността и участниците. Приветствие поднесе доц. д-р Красимира Чакърова – заместник-декан на Филологическия факултет. Студентите от Софийския и от Пловдивския университет имаха възможността да поговорят, да разменят полезни практики и опит и се обединиха около идеята следващото пътуване да бъде съвместно между двата факултета. Пътуването продължи към Чирпан, където студентите говориха за личността и творчеството на големия български поет Пейо Яворов. В Стара Загора пък беше организирана дискусия за творческото присъствие на Гео Милев. В Казанлък беше посетена гробницата на тракийските царе. Последният ден приключи с посещение на Карлово, Калофер, Сопот и Копривщица. Записахме речта на жители на китните градчета, организирахме дискусии и разгледахме къщите музеи на Ботев, Вазов и Левски, на Дебелянов и на още десетки български възрожденци.

По време на пътуването всеки от студентите беше подготвил материали за посещаваните места, прочетени бяха десетки текстове от Ботев, Яворов, Иван Богоров, Дебелянов, Вазов. Всеки един от участниците получи грамота и комплект от книги, дарени от Университетското издателство „Св. Климент Охридски“.

Ето и част от впечатленията на студентите:

Венера Димитрова: Последните няколко години, малко след първата пролет, се случва едно чудо. Чудо, докосващо нечий разтрупени от вълнение сърца, които се връщат към едно отдавнашно време. Време, чиито следи не се губят, защото стъпките му отекват през годините във вековните дела на личности с буден ум и добро сърце, живот, отдаден на идните поколения и светло бъдеще. Нашето настояще е въпросното светло бъдеще, а ние сме малка част от поколението, което е наследило делото на златни сърца от едно прекрасно минало време. Ние вървахме по техните стъпки плахо, но с почит и безкрайно смирение пред величието на това да се наречеш будител. Нека все повече хора имат възможност да изживеят прекрасните три дни на подобно пътешествие, защото ще стартират пътя с едно аз, което на финалната права на пътуването ще претърпи цялостно обновление и ще се изпълни със смирение, любов и вътрешна хармония!

Христина Петрова: Полезно, важно и ценно за всеки един! Пътуването ни позволи да бъдем както филолози и изследователи, така и мечтатели. В дни на изгубени духовни ценности това пътуване възроди за пореден път любовта към родната история, литература и език. Сега сме мотивирани да продължим да вървим по следите на нашите Велики, защото никой не си е отишъл напълно, щом има кой да си спомня за него!

Николай Генов: В своята книга „Понятието за съзнание“ британският философ Гилбърт Райл оспорва дуалистичната концепция на Декарт, като дава пример с турист, разведен из сградите на Оксфордския университет. В края на обиколката гостът се оплаква, че не успял да види университета, погрешно причислявайки духовното (академичното) и материалното (сградите) към една и съща категория на съществуване. Научната експедиция – първата, в която имах удоволствието да участвам, и дванадесетата въобще, съвсем ясно пунктира границата между двете, като ми позволи да преживея едновременно катарзиса на колегиалния дух и насладата от пътешествието, гравирайки в душата ми незаличими спомени, нови приятелства, силни емоции и няколко полезни удара.

Анна Лазарова: В един свой стих Иван Ланджев пише: „Погрешно е да се нарича път, ако не стига ближен“. И аз мисля, че цялото наше приключение с всичките си камъчета, твърди съгласни и наченки на пролет би следвало да

бъде точно път. Тъй като ние непрекъснато достигахме близки. Такива, които мъничко поне приличат на нас или ни допълват и развиват, доколкото можем да бъдем сетивни за тях. Докосвахме се до творци, които изучаваме, а и от които се вдъхновяваме, до места, които регламентират в съзнанията ни завръщане, до практики и ритуали, в които дори успяхме да се внедрим, както и те в нас, до диалектни особености и езикови компетенции, които разширяват свободата на собственото ни проговаряне в един вече по-зрял смисъл на думата. Достигахме и един до друг, непрекъснато преоткривайки се като колеги, филолози и приятели. Лично за мен експедицията несъмнено беше път. И то от хубавите.

Филм от експедицията „По следите на българските възрожденци“ можете да видите на <<https://www.youtube.com/watch?v=HeeG-k0IUMY>>.